

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2025/139

Karar Sayısı:2025/205

Karar Tarihi:8/10/2025

R.G.Tarih-Sayı:31/12/2025-33124

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Kırşehir 2. Aile Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 369. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...küçüğün,..." ibaresinin "ayırt etme gücüne sahip küçükler" yönünden Anayasa'nın 2., 10., 20. ve 35. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Trafik kazası nedeniyle açılan tazminat davasında itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN VE İLGİLİ KANUN HÜKÜMLERİ

A. İptali İstenen Kanun Hükmü

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 369. maddesi şöyledir:

"II. Sorumluluk

*Madde 369- Ev başkanı, ev halkından olan **küçüğün**, kısıtlının, akıl hastalığı veya akıl zayıflığı bulunan kişinin verdiği zarardan, alışılmış şekilde durum ve koşulların gerektirdiği dikkatle onu gözetim altında bulundurduğunu veya bu dikkat ve özeni gösterseydi dahi zararın meydana gelmesini engelleyemeyeceğini ispat etmedikçe sorumludur.*

Ev başkanı, ev halkından akıl hastalığı veya akıl zayıflığı bulunanların kendilerini ya da başkalarını tehlikeye veya zarara düşürmemeleri için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

Zorunluluk hâlinde gerekli önlemlerin alınmasını yetkili makamdan ister."

B. İlgili Görülen Kanun Hükümleri

Kanun'un;

1. 16. maddesi şöyledir:

"Ayırt etme gücüne sahip küçükler ve kısıtlılar

Madde 16- Ayırt etme gücüne sahip küçükler ve kısıtlılar, yasal temsilcilerinin rızası olmadıkça, kendi işlemleriyle borç altına giremezler. Karşılıksız kazanmada ve kişiye sıkı sıkıya bağlı hakları kullanmada bu rıza gerekli değildir.

Ayırt etme gücüne sahip küçükler ve kısıtlılar haksız fiillerinden sorumludurlar."

2. 339. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Ana ve baba, çocuğun bakım ve eğitimi konusunda onun menfaatini göz önünde tutarak gerekli kararları alır ve uygularlar."

3. 340. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Ana ve baba, çocuğu olanaklarına göre eğitirler ve onun bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlâkî ve toplumsal gelişimini sağlar ve korurlar.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Kadir ÖZKAYA, Hasan Tahsin GÖKCAN, Basri BAĞCI, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI'nın katılımlarıyla 17/6/2025 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Elif ÇELİKDEMİR ANKİTÇİ tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu ve ilgili görülen kanun hükümleri, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Anlam ve Kapsam

3. 4721 sayılı Kanun'un 367. maddesinin birinci fıkrasında aile hâlinde yaşayan birden çok kimsenin oluşturduğu topluluğun kanuna, sözleşmeye veya örf ve âdetlere göre belirlenen bir ev başkanının olması durumunda evi yönetme yetkisinin ona ait olduğu belirtilmiştir. Buna göre ev başkanlığından bahsedebilmek için birden çok kişinin ortak bir ev başkanlığı yönetimi altında birlikte yaşaması gerekmektedir.

4. Anılan fıkraya göre ev başkanlığı kanuna, sözleşmeye veya örf ve âdetlere göre kurulabilir. Söz konusu Kanun'un 335. maddesinde ergin olmayan çocuğun, ana ve babasının velayeti altında olduğu, yasal sebep olmadıkça velâyetin ana ve babadan alınamayacağı; 336. maddesinde ise evlilik devam ettiği sürece ana ve babanın velayeti birlikte kullanacakları düzenlenmiştir. Ayrıca Kanun'un 186. maddesinin ikinci fıkrasında evlilik birliğini eşlerin beraberce yönetecekleri belirtilmiştir. Dolayısıyla anne ve babasıyla yaşayan ergin olmayan çocukların anne ve babanın velayeti altında olmaları, velayeti birlikte kullanmaları ve evlilik birliğini birlikte yönetmelerine ilişkin bu düzenlemeler anne ve baba ile küçük arasındaki ev başkanlığı ilişkisinin kanuni temelini oluşturmaktadır.

5. Öte yandan 367. maddenin birinci fıkrasına göre bir arada yaşayan kişilerin sözleşmeyle ev başkanını belirlemeleri de mümkündür. Sözleşme ilişkisine dayalı ev başkanı, gerçek kişi olabileceği gibi özel hukuk tüzel kişisi de olabilir. Geniş ailenin söz konusu olduğu birden çok kan ve/veya kayın hısımlarının bir arada yaşadığı durumlarda ise ev başkanı örf ve âdetlere göre belirlenebilir.

6. Dolayısıyla ev başkanı ilişkisinden bahsedebilmek için aile hâlinde birlikte yaşama iradesine sahip kişiler üzerinde bir yönetim yetkisinin bulunmasının gerektiği anlaşılmaktadır. Söz konusu yönetim yetkisi zamana göre değişebilecek, diğer bir ifadeyle kişi farklı zamanlarda iki farklı ev başkanının yönetimine tabi olabilecek ve bu hâllerde ev başkanlığı yönetimi ve bu kapsamdaki sorumluluk birinden diğerine geçebilecektir.

7. Anılan fıkra her ne kadar “Aile hâlinde yaşayan...” ibaresine yer verilmişse de söz konusu maddenin ikinci fıkrasında evi yönetme yetkisinin kan veya kayın hısımlığı, işçilik, çıraklık

veya benzeri sebeplerle ya da koruma ve gözetme ilişkisi içinde ev halkı olarak bir arada yaşayanların hepsini kapsadığının belirtildiği gözetildiğinde ev başkanlığı ilişkisinde bir arada yaşayan insanların sadece birbiriyle kan veya kayın hısımlığı bulunan aile bireyleri olması zorunluluğunun aranmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla koruma ve gözetme ilişkisinin bulunması şartıyla fıkra da sayılmayan başka bireylerin de ev başkanının yönetimine tabi kişiler olması mümkündür.

8. 369. maddede ev başkanının sorumluluğu düzenlenmiştir. Anılan maddenin birinci fıkrasında ev başkanının ev halkından olan küçüğün, kısıtlının, akıl hastalığı veya akıl zayıflığı bulunan kişinin verdiği zarardan, alışılmış şekilde, durum ve koşulların gerektirdiği dikkatle onu gözetim altında bulundurduğunu veya bu dikkat ve özeni gösterseydi dahi zararın meydana gelmesini engelleyemeyeceğini ispat etmedikçe sorumlu olduğu belirtilmiştir. Anılan fıkra da yer alan "...küçüğün..." ibaresi itiraz konusu kural olup kural "*ayırt etme gücüne sahip küçükler*" yönünden incelenmiştir.

9. Doktrin ve yargı kararlarında da belirtildiği üzere maddede ev başkanının yönetimi altındaki kişiler üzerindeki bu sorumluluğun dikkat ve özen yükümlülüğüne dayanan kusursuz sorumluluk olduğu anlaşılmaktadır (birçok karar arasından bkz. Yargıtay 3. Hukuk Dairesi, E.2023/2412, K.2024/625, 14/2/2024; E.2023/1757, K.2023/3745, 14/12/2023). Birden fazla ev başkanının olduğu hâllerde ise ev başkanları gözetim ve denetimi altındaki kişilerin verecekleri zararlardan müteselsil olarak sorumlu olacaklardır (aynı yönde bkz. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E.2017/3-1049, K.2021/799, 17/6/2021; Yargıtay 3. Hukuk Dairesi, E.2023/2431, K.2024/341, 23/1/2024).

10. Öte yandan ev başkanının aynı zamanda veli olması durumunda ev başkanının ayırt etme gücüne sahip küçükler üzerindeki özen ve gözetim yükümlülüğü velayet hakkından doğmaktadır. 339. maddenin birinci fıkrasında anne ve babanın çocuğun bakımı ve eğitimi konusunda onun menfaatini gözönünde tutarak gerekli kararları alacağı ve uygulayacağı; 340. maddenin birinci fıkrasında ise anne ve babanın olanaklarına göre çocuğu eğitecekleri ve onun bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlaki ve toplumsal gelişimini sağlayarak koruyacakları düzenlenmiştir. Anne ve babaların ayırt etme gücüne sahip çocuklarının üçüncü kişilere verdiği zararlardan sorumlu tutulmaları bu özen ve gözetim yükümlülüğünden kaynaklanmaktadır.

11. 369. maddenin birinci fıkrasında ayrıca ev başkanı/başkanlarına kurtuluş kanıtı getirme imkânı sağlanmak suretiyle bu kişilerin alışılmış şekilde, durum ve koşulların gerektirdiği dikkatle zarar vereni gözetim altında bulundukları veya bu dikkat ve özeni göstersele dahi zararın meydana gelmesini engelleyemeyeceklerini ispat etmeleri hâlinde sorumluluktan kurtulacakları belirtilmiştir. Anılan fıkra da ayrıca ev başkanının gözetim ve denetimi altındaki kişilerin verdiği zararlardan sorumlu olacağı belirtilerek sorumluluğun kapsamının haksız fiillerle sınırlandırıldığı anlaşılmaktadır.

12. Diğer yandan ev başkanının/başkanlarının sorumlu olduğu zararın üçüncü kişilere verilen maddi ve manevi zararları kapsadığı anlaşılmaktadır (Yargıtay 2. Hukuk Dairesi, E.2017/2764, K.2017/11656, 25/10/2017).

13. Kuralda geçen *küçük* ibaresi ergin (reşit) olmayan kişiyi ifade etmektedir. Öte yandan 11. maddenin birinci fıkrasında erginliğin on sekiz yaşın doldurulmasıyla başlayacağı; ikinci fıkrasında evlenmenin kişiyi ergin kılacağı; 12. maddesinde de on beş yaşını dolduran küçüğün, kendi isteği ve velisinin rızasıyla mahkemece ergin kılınabileceği düzenlenmiştir.

14. 13. maddede ise yaşının küçüklüğü yüzünden veya akıl hastalığı, akıl zayıflığı, sarhoşluk ya da bunlara benzer sebeplerden biriyle akla uygun biçimde davranma yeteneğinden yoksun

olmayan herkesin Kanun'a göre ayırt etme gücüne sahip olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla kuralın kapsamını oluşturan ayırt etme gücüne sahip küçüklerin on sekiz yaşını doldurmamış ve ergin kılınmamış olmakla birlikte akla uygun davranma yeteneğinden yoksun olmayan çocukları ifade ettiği anlaşılmaktadır.

B. İtirazın Gerekçesi

15. Başvuru kararında özetle; ayırt etme gücüne sahip küçüklerin haksız fiil sorumluluklarının bulunmasına karşın itiraz konusu kural gereğince ev başkanının da küçüğün eylemi nedeniyle aynı zarardan sorumlu olduğu, bu durumun normlar arasında çelişki oluşturduğu, bu yönüyle kuralın hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı, kuralla ayırt etme gücüne sahip küçükler ile ayırt etme gücüne sahip diğer kişiler arasında haksız fiil sorumluluğu bakımından eşitsizlik meydana getirildiği, ayrıca her anne ve babanın, çocuklarının fiillerinden kusursuz olarak sorumlu tutulmalarının çocuklara ev dışındaki hayatlarında sürekli olarak müdahale edilmesine neden olacağı, bu durumun özel hayata ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkıyla örtüşmediği, anne ve babanın kusuru olmaksızın zarardan sorumlu tutulmalarının ise mülkiyet hakkına ölçsüz sınırlama getirdiği belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 10., 20. ve 35. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

C. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

16. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 5. ve 17. maddeleri yönünden de incelenmiştir.

17. Anayasa'nın 17. maddesinde "*Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.*" hükmüne yer verilmiştir. Kişinin yaşam hakkı ile maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı, birbirleriyle sıkı bağlantıları olan, devredilmez ve vazgeçilmez haklarından biridir.

18. Anayasa'nın 5. maddesi insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamayı devletin temel amaç ve görevleri arasında saymıştır.

19. Anayasa'nın 17. maddesinde temel haklar olarak güvence altına alınan yaşam hakkı ile maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının etkili şekilde korunması yalnızca devletin bu haklara müdahaleden kaçınmasına bağlı değildir. Bu bağlamda Anayasa'nın 5. ve 17. maddeleri uyarınca devletin pozitif yükümlülükleri de bulunmaktadır. Anılan pozitif yükümlülükler bazı durumlarda söz konusu temel hakların korunması için belirli tedbirlerin alınmasını gerektirir (benzer yöndeki karar için bkz. AYM, E.2019/11, K.2019/86, 14/11/2019, § 13).

20. Devletin söz konusu pozitif yükümlülüğü, kişinin uğradığı zararı tespit ve tazmin edecek etkili mekanizmalar kurma, bu kapsamda gerekli usule ilişkin güvenceleri sunan yargısal prosedürleri sağlama, bu suretle yargısal ve idari makamların kişilerin idare ve özel kişilerle olan uyumsuzluklarında etkili ve adil bir karar vermelerini temin etme sorumluluğunu da içermektedir (AYM, E.2021/82, K.2022/167, 29/12/2022, § 49).

21. Öte yandan Anayasa'nın 35. maddesinde "*Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir./ Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir./ Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.*" denilmek suretiyle mülkiyet hakkı güvenceye bağlanmıştır.

22. Mülkiyet hakkı; kişiye -başkasının hakkına zarar vermemek ve kanunların koyduğu sınırlamalara uymak koşuluyla- sahibi olduğu şeyi dilediği gibi kullanma ve ondan tasarruf etme,

onun semerelerinden yararlanma imkânı veren bir haktır (AYM, E.2022/128, K.2023/136, 26/7/2023, § 18; *Mehmet Akdoğan ve diğerleri* [1. B.], B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 32).

23. Anayasal anlamda mülkiyet hakkı ekonomik değer ifade eden ve değeri parayla ölçülebilen her türlü mal varlığı hakkını kapsamaktadır (AYM, E.2018/106, K.2019/80, 16/10/2019, § 14). Bu bağlamda mülk olarak değerlendirilmesi gerektiğinde kuşku bulunmayan menkul ve gayrimenkul mallar ile bunların üzerinde tesis edilen sınırlı aynı haklar ve fikrî ve sınai mülkiyet haklarının yanı sıra icrası kabil olan her türlü alacak da mülkiyet hakkının kapsamına dâhildir (bazı farklılıklarla birlikte bkz. AYM, E.2017/172, K.2018/32, 28/3/2018, § 26; *Mahmut Duran ve diğerleri* [2. B.], B. No: 2014/11441, 1/2/2017, § 60).

24. Mülkiyet hakkının etkili bir şekilde korunabilmesi yalnızca devletin bu hakka müdahaleden kaçınmasıyla sağlanamaz. Anayasa'nın 5. ve 35. maddeleri uyarınca devletin mülkiyet hakkının korunmasına ilişkin pozitif yükümlülükleri de bulunmaktadır. Devlet; kişilerin mülkiyet hakkından tam anlamıyla yararlanabilmeleri ve etkili bir şekilde mülkiyet hakkının korunması amacıyla yasal, idari, mali, yargısal ve diğer önlemleri almak zorundadır.

25. Devletin söz konusu yükümlülük çerçevesinde -özel kişiler arası uyumsuzluklarla ilgili olsun ya da olmasın- alacakların tahsilinin düzenlenmesi ve kişilerin alacaklarına kavuşması bakımından etkili bir sistem kurma sorumluluğu bulunmaktadır. Özel kişiler arasındaki uyumsuzluklarda devletin mülkiyet hakkına ilişkin pozitif yükümlülükleri, karşılıklı hak ve menfaatler dengesine dayanmaktadır (AYM, E.2024/10, K.2024/97, 4/4/2024, § 23; E.2021/82, K.2022/167, 29/12/2022, § 17; E.2019/11, K.2019/86, 14/11/2019, §§ 13-14; *Eyyüp Boynukara* [1. B.], B. No: 2013/7842, 17/2/2016, §§ 39, 40).

26. Bununla birlikte kanun koyucunun öngördüğü düzenlemelerde menfaatler dengesinin kurulmasında taraflardan biri aleyhine ölçsüzlüğe neden olması mülkiyet hakkı yönünden pozitif yükümlülüklerle bağdaşmayabilir. Bu bağlamda her iki tarafın menfaatlerinin mümkün olduğunca dengelenmesi ve sürecin taraflardan biri aleyhine ölçsüz bir netice doğuracak şekilde sonuçlandırılmaması gerekir. Menfaat dengesinin adil bir şekilde kurulup kurulmadığının değerlendirilmesinde ise taraflara tanınan tüm imkânların gözönünde bulundurulması zorunludur (bazı değişikliklerle birlikte AYM, E.2019/11, K.2019/86, 14/11/2019, § 16).

27. İtiraz konusu kural, ayırt etme gücüne sahip küçüklerin haksız fiil işlemek suretiyle üçüncü kişilere verdikleri zararlardan ev başkanının sorumlu olmasını öngörmektedir. Kuralın ev başkanının ve üçüncü kişinin mal varlığı değerleri ile maddi ve manevi varlıklara ilişkin düzenleme içermesi nedeniyle Anayasa'nın 17. ve 35. maddeleri bağlamında devlete yüklenen pozitif yükümlülükler çerçevesinde incelenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda yapılacak değerlendirmede ise zarar gören üçüncü kişilerin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı ve mülkiyet hakkı ile ev başkanının mülkiyet hakkından kaynaklanan menfaat dengesi dikkate alınmalıdır.

28. Ayırt etme gücüne sahip küçükler, 4721 sayılı Kanun'un 16. maddesine göre haksız fiillerinden dolayı üçüncü kişilere verdikleri zarardan sorumludurlar. Bununla birlikte kuralla, ayırt etme gücüne sahip küçüklerle birlikte, gözetiminde oldukları ev başkanları da küçüğün üçüncü kişiye verdiği zararlardan sorumlu tutulmuştur. Diğer bir ifadeyle ev başkanının sorumlu olması küçüğün sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

29. Nitekim yargı kararlarında da fiil ehliyetine sahip bulunmayan küçükler tarafından haksız fiil işlenmesi durumunda iki tür sorumluluğun ortaya çıktığı, küçüklerin haksız fiil faili olarak, ev başkanının ise anılan Kanun'un 369. maddesi gereğince zarar görene karşı sorumlu oldukları, her iki sorumluluğun da birbirinden farklı hukuki nedenlere dayandığı, zarar görenin küçüğe ve aile başkanına karşı birlikte veya ayrı ayrı dava açılacağı, aynı zarardan her ikisinin de kendi mal

varlıkları ile ayrı ayrı sorumlu oldukları belirtilmiştir (Yargıtay 3. Hukuk Dairesi, E.2023/5776, K.2024/3527, 5/11/2024). Haksız fiilde bulunan küçüğün yanında ev başkanının da meydana gelen zararlardan sorumlu tutulması, hukuken sorumlulukları bulunsa da küçüklerin çoğunlukla kendi mal varlıklarının bulunmaması nedeniyle fiilen zararı tazmin etmekten yoksun olmalarından kaynaklanmaktadır (benzer yönde bkz. Yargıtay 17. Hukuk Dairesi, E.2015/12161, K.2018/5977, 7/6/2018; Yargıtay 2. Hukuk Dairesi, E.2017/2764, K.2017/11656, 25/10/2017). Nitekim sadece küçüğün sorumlu tutulduğu hâllerde çoğunlukla zarar gören kişilerin bu zararlarını tazmin edemeyecekleri açıktır.

30. Diğer yandan anne ve/veya babanın küçüğü topluma hazırlamak amacıyla dikkatli ve özenli eğitmesi ve yetiştirmesi, Kanun'un 339. ve 340. maddeleri gereğince anne ve babalara yüklenen bir yükümlülüktür. Bu yükümlülüğün ev başkanı olan anne ve/veya baba tarafından yerine getirilmemesi sonucu üçüncü kişilerin zarar görmesi hâlinde ev başkanının ortaya çıkan zarardan sorumlu olmasının hakkaniyete aykırı olduğu söylenemez.

31. Ayırt etme gücüne sahip küçüklerin anne ve baba dışında ev başkanı olabilecek diğer kişilerin gözetiminde yaşamaları da mümkündür. Böyle bir durumda ev başkanı ile küçük arasında velayet bağı bulunmamakla birlikte küçük üzerinde özen ve gözetim yükümlülüğünü ev başkanına yükleyen hukuksal bir bağ kurulduğu açıktır. Her hâlükârda ev başkanının sorumluluğu küçük üzerindeki özen ve gözetim yükümlülüğünden kaynaklanmakta olup bunun kapsamını söz konusu yükümlülüğün yerine getirilip getirilmemesi oluşturmaktadır.

32. Kuralla ayırt etme gücüne sahip küçüğün üçüncü bir kişiye zarar vermesi hâlinde ev başkanının bu zarardan sorumlu olması, karine olarak kabul edilmekle birlikte ev başkanı alışılmış şekilde, durum ve koşulların gerektirdiği dikkatle küçüğü gözetim altında bulundurduğunu veya bu dikkat ve özeni gösterseydi dahi zararın meydana gelmesini engelleyemeyeceğini ispat ettiği takdirde söz konusu sorumluluktan kurtulabilecektir. Kuralda yer alan *alışılmış şekilde durum ve koşulların gerektirdiği dikkat ölçütü* her olayın özelliğine göre değerlendirilecektir.

33. Dolayısıyla ayırt etme gücüne sahip küçüklerin üçüncü kişilere verdikleri zarardan ev başkanının özen ve gözetim yükümlülüğünden kaynaklanan sorumluluğunun öngörülebilir ve sınırlı olduğu, söz konusu yükümlülüğün yerine getirildiği veya getirilse bile zararın oluşmasına engel olunamayacağına ortaya konulması hâlinde sorumluluktan kurtulmanın da mümkün olduğu anlaşılmaktadır.

34. Öte yandan ev başkanının kurtuluş kanıtıyla sorumluluk karinesinin aksini ispat etmesi durumunda doğrudan ayırt etme gücüne sahip küçüğün sorumluluğuna gidebilecektir. Ayrıca ayırt etme gücüne sahip küçüğün haksız fiilinden doğan zarardan küçüğün yanı sıra ev başkanının sorumlu tutulmasına ilişkin kuralın üçüncü kişinin zararının giderilmesi açısından tamamlayıcı nitelikte olduğu açıktır.

35. Bu itibarla kural kapsamında ayırt etme gücüne sahip küçükler yönünden üçüncü kişiye verilen zararlardan dolayı ev başkanının sorumlu tutulmasının buna ilişkin kurtuluş kanıtının varlığı da gözetildiğinde ev başkanı aleyhine aşırı bir külfete yol açmadığı, ayrıca zarar gören açısından ayırt etme gücüne sahip küçüğün doğrudan sorumluluğuna gidilebileceği dikkate alındığında tarafların çatışan menfaatleri arasındaki makul dengenin de ortadan kaldırılmadığı, bu yönüyle kuralda devletin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı ile mülkiyet hakkından kaynaklanan pozitif yükümlülüğüyle çelişen bir yönün bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

36. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 5., 17. ve 35. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

Esas Sayısı:2025/139
Karar Sayısı:2025/205

Kuralın Anayasa'nın 2. maddesine de aykırı olduğu ileri sürölmüş ise de bu bağlamda belirtilen hususların Anayasa'nın 5., 17. ve 35. maddeleri kapsamında ele alınmış olması nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görölmemiştir.

Kuralın Anayasa'nın 10. ve 20. maddeleriyle ilgisi görölmemiştir.

IV. HÜKÜM

22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 369. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "...küçüğün,..." ibaresinin "ayirt etme gücüne sahip küçükler" yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE 8/10/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR